

Πώς είναι η ζωή; 2017 Μέτρηση της ευημερίας

Περίληψη στα ελληνικά

Πώς είναι η ζωή το 2017;

Τι συμβάλλει στην καλή ζωή; Καθώς η πληθώρα των εμπειριών των ανθρώπων δεν μπορεί να αποτυπωθεί μόνο με αριθμούς, είναι σημαντικό οι στατιστικές που διαμορφώνουν τη δημόσια πολιτική να απεικονίζουν τόσο τις υλικές συνθήκες διαβίωσης όσο και την ποιότητα της ζωής των ανθρώπων. Πρέπει επίσης να απεικονίζουν τον τρόπο που η ζωή αλλάζει με την πάροδο του χρόνου, τις διαφορές στον τρόπο ζωής των διάφορων ομάδων πληθυσμού, καθώς και κατά πόσο η σημερινή ευημερία επιτυγχάνεται με την εξάντληση στο παρόν των πόρων για το μέλλον. Στόχος της παρούσας τέταρτης έκδοσης της έκθεσης «Πώς είναι η ζωή;» είναι να ανταποκριθεί στην ανάγκη αυτή, παρέχοντας μία εικόνα της ευημερίας των ανθρώπων στις χώρες μέλη και στις χώρες εταίρους του ΟΟΣΑ.

Η ζωή είναι καλύτερη για κάποιους, όμως ορισμένες πτυχές της ευημερίας παρουσιάζουν υστέρηση

Η χρηματοπιστωτική κρίση είχε βαθιές και μακροχρόνιες επιπτώσεις στη ζωή και, ιδιαίτερα, στην απασχόληση των ανθρώπων. Στο Κεφάλαιο 1 εξετάζονται οι αλλαγές στην ευημερία από το 2005 και διαπιστώνεται ότι οι άνθρωποι ζουν καλύτερα σήμερα από κάποιες απόψεις, όμως η πρόοδος μετά την κρίση ήταν αργή και ορισμένες πτυχές της ευημερίας υστερούν. Το εισόδημα των νοικοκυριών και οι μέσες ετήσιες αποδοχές αυξήθηκαν αθροιστικά κατά 7% και 8% αντίστοιχα από το 2005, που όμως δεν αποτελεί ούτε το μισό σχεδόν του ρυθμού αύξησης που καταγράφηκε μεταξύ του 1995 και του 2005. Το ποσοστό των ανθρώπων που δεν έχουν πρόσβαση σε βασικές υποδομές υγιεινής (που είναι ήδη χαμηλό στις περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ) μειώθηκε κατά λίγο περισσότερο από το ένα τρίτο, και περισσότεροι άνθρωποι σήμερα αναφέρουν ότι αισθάνονται ασφαλείς όταν περπατούν μόνοι την νύχτα. Επιπλέον, παρότι παρέμεινε στάσιμο το 2015, το μέσο προσδόκιμο ζωής στον ΟΟΣΑ αυξήθηκε κατά σχεδόν δύο έτη συνολικά.

Παρά αυτές τις θετικές εξελίξεις, σε άλλες πτυχές της ευημερίας δεν επιτεύχθηκε βελτίωση. Περίπου στις μισές από όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ η μακροχρόνια ανεργία παραμένει υψηλότερη από όσο το 2005 και η ανασφάλεια στην αγορά εργασίας είναι κατά ένα τρίτο περίπου υψηλότερη από την πρώτη της μέτρηση το 2007. Σε σύγκριση με τα έτη πριν από την κρίση, η συμμετοχή στις εκλογές έχει μειωθεί, η μέση ικανοποίηση από τη ζωή στον ΟΟΣΑ κατέγραψε μικρή πτώση και το ποσοστό των ανθρώπων που αισθάνονται ότι στηρίζονται από τους φίλους και την οικογένεια έχει μειωθεί κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες. Η εικόνα όσον αφορά τους πόρους που διατηρούν την ευημερία με την πάροδο του χρόνου παραμένει ανομοιογενής. Και εδώ η πρόοδος που επιτεύχθηκε σε ορισμένους δείκτες (π.χ. μείωση των κατώτερων κεφαλής εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, μείωση του καπνίσματος, περισσότερες επενδύσεις σε τεχνολογική έρευνα και ανάπτυξη και υψηλότερα παραχθέντα οικονομικά αγαθά) εκμηδενίζεται από την επιδείνωση που σημειώθηκε σε άλλους δείκτες (π.χ. αύξηση του χρέους των νοικοκυριών στις

περισσότερες χώρες, μείωση της χρηματοοικονομικής καθαρής αξίας της κυβέρνησης, αύξηση της παχυσαρκίας και μείωση της εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση).

Οι πολλές όψεις της ανισότητας

Ανισότητες μπορεί να υφίστανται σε κάθε πτυχή της ζωής των ανθρώπων. Το Κεφάλαιο 2 πραγματεύεται την ανισότητα στην ευημερία υπό διαφορετικές οπτικές γωνίες: από τις αποκλίσεις μεταξύ ανώτερων και κατώτερων εισοδηματικών στρωμάτων έως τις διαφορές στην ευημερία ανάλογα με το φύλο, την ηλικία και την εκπαίδευση. Καθίσταται προφανές ότι μολονότι ορισμένες κοινωνίες είναι πιο ισότιμες από άλλες, υφίστανται θύλακες τόσο μεγάλης όσο και μικρής ανισότητας σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ. Επιπλέον, μεταξύ των ανισοτήτων υπάρχει σχέση αλληλεπίδρασης, γεγονός που επιδεινώνει τα μειονεκτήματα. Για παράδειγμα, οι άνθρωποι στο ανώτατο 20% της εισοδηματικής κατανομής έχουν δύο φορές περισσότερες πιθανότητες να αναφέρουν υψηλή ικανοποίηση από τη ζωή σε σύγκριση με τα άτομα στο κατώτατο 20% της εισοδηματικής κατανομής. Και οι άνθρωποι με υψηλή ικανοποίηση από τη ζωή έχουν τέσσερις φορές περισσότερες πιθανότητες να αναφέρουν ότι χαίρουν καλής υγείας σε σύγκριση με αυτούς με χαμηλή ικανοποίηση από τη ζωή. Πολλοί άνθρωποι στις χώρες του ΟΟΣΑ δεν διαθέτουν το απαραίτητο απόθεμα ασφάλειας για να αντεπεξέρθουν σε τυχόν πλήγμα στο εισόδημά τους. Σε περίπτωση που θα έπρεπε να στερηθούν το εισόδημά τους για τρεις μήνες, περισσότερο από το ένα τρίτο των ανθρώπων θα περιέρχονταν σε κατάσταση φτώχειας σύμφωνα με στοιχεία από 25 χώρες του ΟΟΣΑ.

Οι μετανάστες αντιμετωπίζουν πολλαπλά εμπόδια στην ευημερία τους

Κατά μέσο όρο το 13% του πληθυσμού των χωρών του ΟΟΣΑ έχει γεννηθεί στην αλλοδαπή. Οι μετανάστες συνιστούν μία ανομοιογενή ομάδα τόσο μεταξύ όσο και εντός των χωρών: από επαγγελματίες με υψηλή ειδίκευση που αναζητούν νέες ευκαιρίες έως ανθρώπους που δραπετεύουν από τους πολέμους και την έσχατη ένδεια. Σύμφωνα με το Κεφάλαιο 3, η ζωή των μεταναστών στα καινούργια τους σπίτια μπορεί να δημιουργήσει πολλά εμπόδια στην ευημερία τους. Το διάμεσο εισόδημα των μεταναστών είναι 25% χαμηλότερο από αυτό των ημεδαπών και η διάμεση καθαρή περιουσία είναι 50% χαμηλότερη. Μολονότι οι πιθανότητες των μεταναστών να εργάζονται είναι παρόμοιες με αυτές των ημεδαπών, είναι περισσότερο πιθανό να απασχολούνται με δύσκολα ωράρια εργασίας (νυχτερινή εργασία, αργίες κ.λπ.), να εργάζονται σε χαμηλόμισθες θέσεις και να εκτίθενται σε επικίνδυνες και επιβλαβείς συνθήκες εργασίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι μετανάστες δεν μπορούν να αξιοποιήσουν πλήρως τις δεξιότητες που έχουν αποκτήσει: σχεδόν το 30% των μεταναστών με τριτοβάθμια εκπαίδευση διαθέτουν υψηλότερα προσόντα από αυτά που απαιτεί η θέση εργασίας τους, έναντι 20% των ημεδαπών. Επιπρόσθετα με τις κακές συνθήκες εργασίας, οι μετανάστες αντιμετωπίζουν και κακές συνθήκες διαβίωσης: ένας στους τέσσερις μετανάστες αναφέρει ότι εκτίθεται σε ατμοσφαιρική ρύπανση και σε ηχορύπανση στην περιοχή όπου ζει, έναντι ενός στους πέντε ημεδαπούς. Επίσης, το 41% των μεταναστών ζουν σε κατοικίες που είναι κατώτερης ποιότητας ή υπερπλήρεις, έναντι 27% των ημεδαπών. Οι μετανάστες αναφέρουν επίσης χειρότερη κατάσταση υγείας, χαμηλότερη κοινωνική υποστήριξη και χαμηλότερη υποκειμενική ευημερία σε σύγκριση με τους ημεδαπούς στις περισσότερες από τις χώρες του ΟΟΣΑ που αξιολογήθηκαν. Εντούτοις, μπορούν να γίνουν πολλά ακόμη όσον αφορά τη μέτρηση της ευημερίας των μεταναστών, ιδιαίτερα καθώς οι έρευνες σχετικά με τα νοικοκυριά συχνά δεν καταφέρνουν να προσεγγίσουν τις πιο ευπαθείς ομάδες.

Χάσμα μεταξύ των ανθρώπων και των δημόσιων θεσμών που τους υπηρετούν

Η σταθερή μείωση της συμμετοχής στις εκλογές στις χώρες του ΟΟΣΑ αποτελεί ανησυχία εδώ και πολλά χρόνια. Στο Κεφάλαιο 4 καταδεικνύονται και άλλοι τρόποι που οι άνθρωποι αισθάνονται απομακρυσμένοι από τους δημόσιους θεσμούς που τους υπηρετούν. Περισσότεροι από τους μισούς κατοίκους του ΟΟΣΑ θεωρούν ότι το φαινόμενο της διαφθοράς είναι πολύ διαδεδομένο στην κυβέρνησή τους. Η εμπιστοσύνη στους δημόσιους θεσμούς έχει σημειώσει πτώση από το 2005, και μόνο το 33% των ανθρώπων αισθάνονται ότι έχουν δικαίωμα λόγου σε ό,τι πράττει η κυβέρνηση. Η απόσταση προσαυξάνεται για εκείνους που εκπροσωπούνται λιγότερο στο δημόσιο βίο. Πιο συγκεκριμένα, οι άνθρωποι χωρίς ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι λιγότερο πιθανό να αισθάνονται ότι έχουν δικαίωμα λόγου στις αποφάσεις πολιτικής σε σύγκριση με εκείνους που διαθέτουν τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η συμμετοχή στις εκλογές που αναφέρεται από τους ίδιους τους εκλογείς είναι κατά 13 εκατοστιαίες μονάδες χαμηλότερη στο κατώτατο 20% της εισοδηματικής κατανομής σε σύγκριση με το ανώτατο 20%. Οι Ευρωπαίοι είναι γενικά ικανοποιημένοι με τον τρόπο διεξαγωγής των εκλογών, όμως όχι

και τόσο όσον αφορά τις δράσεις πολιτικής για τον περιορισμό των ανισοτήτων. Η ικανοποίηση σχετικά με τη δημόσια εκπαίδευση και τις υπηρεσίες υγείας ποικίλλει σημαντικά από χώρα σε χώρα, όμως τείνει να είναι υψηλότερη ανάμεσα στα άτομα που χρησιμοποίησαν τις υπηρεσίες αυτές πρόσφατα. Τούτο υποδεικνύει το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι προσωπικές εμπειρίες στη διαμόρφωση των αντιλήψεων των ανθρώπων.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2017), *How's Life? 2017: Measuring Well-being*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/how_life-2017-en